

Verotuksen tulevaisuus?

Tulevaisuuden veropolitiikka -seminaari 25.9.2009

SDP:n puheenjohtaja Jutta Urpilainen

- Hallitus on jo keventänyt veroja yli 3500 miljoonalla eurolla, kun hallitusohjelmassa sovittiin 2190 miljoonasta. Lisäksi kevennykset on suunnattu hallituksen omille eturyhmille: esimerkiksi metsän myyntiveron, perintöveron, autoveron, osinkoveron, ruoan alv:n keventäminen ja työnantajien Kela-maksun poistaminen.
- Elvytys nojaa täysin erilaisessa taloustilanteessa laaditussa hallitusohjelmassa sovittuihin veroratkaisuihin 90-prosenttisesti -> asiantuntijoiden mukaan menoelvytys olisi tutkitusti tehokkaampaa.
- Tulos: valtion veropohjaa rapautettu samalla kun edessä on sopeutuminen ikääntymishaasteeseen sekä julkisen talouden välttämätön tasapainottaminen.

- Hallitsevaksi talousopiksi nousi uusliberalismi: julkista sektoria supistetaan ja veroja kevennetään.
- Ideologista toimintaa perusteltiin kansainvälisen kilpailun paineella, joka pakottaisi valtiot verokilpailuun.
- Syntyi veronkevennyskierre: OECD:n tilastojen mukaan keskimääräinen yhteisöverotaso on esimerkiksi laskenut 34,1 prosentista 28,5 prosenttiin.

Keskeiset periaatteet:

kannustaminen työntekoon ja työllisyyden tukeminen,
julkisen sektorin riittävä rahoitus, oikeudenmukainen
tulonjako

Kolme isoa kysymystä:

- Onko verotuksen rakenne keskeisempi tekijä talouskasvulle kuin alhainen kokonaisveroaste?
- Onko veropohjan aukkojen lisäämisen tie kuljettu loppuun?
- Millä hopealuodilla turvataan sekä työnteon kannustavuus että riittävät verotulot?

- Korkean veroasteen - sinänsä - ei ole todettu olevan haitallista taloudelliselle toimeliaisuudelle tai talouskasvulle:
 - Suomen kokonaisveroaste: 90-luvulla ~ 50, tänä vuonna 42 %, lähivuosina yli 45 %?
- EU15-vertailussa Suomen kokonaisveroaste (ml. pakolliset sosiaaliturvakontribuutiot) on keskitasoa
 - poikkeuksellisen korkea kokonaisveroasteemme on myytti
 - Tanskassa ja Ruotsissa kokonaisveroaste on yli 5 %-yksikköä korkeampi kuin Suomessa
- Lisäksi Pohjoismaat ovat veroasteestaan huolimatta (tai sen takia?!) kärkipäässä kilpailukyky- tai liiketoimintaympäristövertailuissa

- Erilaisista verovähennyksistä ym. syntyvä verotulon menetys on luokkaa 12 mrd. e
 - veropohjan aukkoja tilkittävä, vaikka joitakin vähennyksiä, kuten esim. ansiotulovähennystä tarvitaankin
- Verovähennykset eivät ole kovin läpinäkyviä, eivätkä siten alttiita poliittiselle keskustelulle
- Verovähennysten holtiton käyttö on osin seurausta keinotekoisesta tiukoista budjettikehyksistä

- Verotuksella kannustetaan työntekoon
 - Työtulojen verotusta maltillisesti alemmaksi
 - Välilliset verot fiskaalisesti merkittäviä (pienillä verokantojen muutoksilla merkittäviä lisätuloja), korkeampi ympäristöverotus
 - Välillisten verojen korotukset kompensoitava pienituloisille
- Pääomatulojen ja ansiotulojen veroero umpeen
 - Luonnollisten henkilöiden pääomaveroa on varaa korottaa ilman kilpailukykyvaikutuksia
- Omaisuusverotuksella korvataan työn verotuksen keventämistä
 - Suomessa omaisuuden verotus on olematonta muuhun Eurooppaan verrattuna (kiinteistö- ja perintöverotus)
 - Myös oikeudenmukaisempaa, koska varallisuuserot ovat paljon tuloeroja suuremmat

- Keinottelu, väärät kannustimet ja sääntelyn puute kriisin taustalla
 - Kansainväliset verot eräs tapa vahvistaa julkisia talouksia, vähentää keinottelua ja samalla ehkäistä kriisin toistuminen (kuten myös veroparatiisien sulkeminen)
 - Suomen kanta Tobinin veroon epäselvä; Saksa, Ranska ja Itävalta esimerkiksi kannattavat
 - Tobinin vero tuottaisi pienenäkin valtavasti
 - Bernard Kouchner: 0,005 %:n vero tuottaisi yli 20 miljardia euroa
- > Vastustaa Suomi Tobinin veroa?
- > Seisomme ko maailman rahoitusjärjestelmää vakauttavan uudistuksen tukkona?